

MONITORIZARE PENTRU O BUNĂ GUVERNARE DE MEDIU

„Consolidarea guvernării ecologice prin formarea capacităților organizațiilor non-guvernamentale (ONG)”, finanțat de Uniunea Europeană, Implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și livrat de Programul de Granturi Mici al Fondului Global de Mediu

Octombrie 2015 ❖ Ediție specială ❖ Se distribuie în mod gratuit

Tinerii comunei Cajba demonstrează prin fapte concrete importanța participării colective (Foto: Dina Josan)

Transparența decizională locală nu poate fi neglijată

Ca rezultat al publicării articolului „Transparența decizională: mai puțin respectată la nivel local” tipărit în Ediția Specială „Monitorizare pentru o bună guvernare de mediu” din numărul 9/2015 al revistei NATURA, Mișcarea Ecologistă din Moldova a înaintat un demers către Cancelaria de Stat a Republicii Moldova pentru a atrage atenția asupra acestei probleme.

DEMERS

Domnului Sergiu Palihovici,
Secretar General al Guvernului
Republicii Moldova

A dresăm acest demers către Cancelaria de Stat a Republicii Moldova pentru a atrage atenția asupra unei probleme care, deși pare minoră, pune în umbră conceptul de „transparență decizională” și afectează reputația instituțiilor

de stat în privința transparenței în mediul virtual.

Conform art. 6 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională, autoritățile publice sunt obligate să anunțe inițierea procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative prin intermediul mai multor mijloace, inclusiv website-ul propriu. Dacă acest lucru este îndeplinit la nivel de administrații centrale, atunci la nivel de consilii raionale aplicarea legii se face fragmentar. Așa cum am putut observa din propriile noastre cercetări on-line, doar câteva consilii raionale aplică prevederile Legii nr. 52/2003, publicând în măsura posibilităților anunțuri referitor la organizarea consultărilor publice și a inițierii proiectelor de decizii. Din păcate, paginile web ale 22 de consilii raionale sunt caracterizate de o proastă reflectare a procesului decizional, iar 7 consilii raionale nu au pagină oficială funcțională (accesate la data de 07.09.2015).

Deși digitalizarea Republicii Moldova a luat amploare în ultimii ani (75% de gospodării casnice conectate la internet și 1,2 milioane

de utilizatori de internet mobil în 2015), oportunitățile oferite de acest instrument modern nu sunt pe deplin valorificate de către autoritățile publice locale, ale căror pagini web sunt departe de cerințele de informare pe care le manifestă un cetățean activ.

Deși putem găsi motive care să justifice această defectuoasă transparență digitală, nu putem totuși tolera aceste neglijențe de serviciu. Dreptul la informații este unul din drepturile fundamentale ale omului, iar informarea corectă a cetățenilor în privința treburilor publice cade în responsabilitatea autorităților administrative.

Prin urmare, Mișcarea Ecologistă din Moldova consideră necesară atragerea atenției administrațiilor publice locale în privința necesității respectării întocmai a prevederilor articolului 6 din Legea nr. 52/2003, pentru a asigura ulterior, așa cum cere litera legii, implicarea și participarea colectivă în procesul decizional.

Cu respect,
Alecui Reniță,

Președintele Mișcării Ecologiste din Moldova

Rețeaua Civică Urbană, locul pentru activiștii civici din Chișinău

Casa Zemstvei Guberniale din Chișinău și-a deschis ușile duminică, 12 iulie 2015, pentru 20 de reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale și activiști civici preocupați de probleme de dezvoltare urbană. Aceștia au discutat despre posibilitățile de colaborare pentru consolidarea și dezvoltarea societății civile din sfera urbană, despre problemele cu care se confruntă organizațiile și grupurile de inițiativă din Chișinău și au identificat o serie de soluții pentru depășirea acestora.

În rezultat, în urma discuțiilor și dezbaterilor, activiștii civici au decis crearea Rețelei Civice Urbane (RCU) – o structură organizată pe orizontală, care ar interconecta organizațiile neguvernamentale, asociațiile obștești, grupurile de inițiativă și activiștii independenți preocupați de problemele de dezvoltare urbană – apărarea și protejarea spațiilor verzi, lupta cu construcțiile ilegale, apărarea și protecția animalelor, dezvoltarea infrastructurii pietonale și a spațiilor publice urbane, problemele de mediu, transparența decizională la nivel local, apărarea drepturilor și intereselor publice, dezvoltarea sectorului cultural, participarea publică și democrația locală etc. Conform membrilor fondatori, inițiativa creării acestei Rețele își are rădăcinile încă în iarna anului 2015, atunci când cazul Cafenelei Guguță a mobilizat mulți activiști civici care se opuneau defrișării spațiilor verzi și construcțiilor ilegale.

Rețeaua Civică Urbană își propune să devină o organizație-umbrelă pentru structurile, organizațiile, grupurile, experții sau activiștii independenți care sunt preocupați de probleme de dezvoltare urbană oferindu-le conexiune reciprocă, suport în activitate și dezvoltare, dar și o consolidare a demersului comun – apărarea drepturilor locuitorilor orașelor din Republica Moldova, soluționarea problemelor de dezvoltare urbană și promovarea culturii ca motor al dezvoltării durabile.

Una din prioritățile RCU este să participe în procesul decizional (discuții, consultări publice, elaborarea unor expertize etc.) în acest sens urmând a fi creat un Consiliu Civic Urban care ar reprezenta interesele tuturor membrilor rețelei și al locuitorilor și ar participa activ la consultarea și monitorizarea autorităților locale reieșind din interesul public și principiile democratice de guvernare locală.

Din iulie, întrunirile RCU s-au repetat tot mai des, membrii rețelei au început să elaboreze documentele programatice și să definească modul de activitate a Rețelei Civice Urbane. Între timp, au elaborat o declarație de principii comune tuturor membrilor rețelei: transparență, democrație participativă, prioritatea interesului public, reprezentativitate și incluziune, responsabilitate. Totodată, au creat câteva grupuri de lucru axate pe bună-guvernare, construcții ilegale, infrastructură socială și ecologie. În privința ultimului grup, acesta a identificat câteva mari probleme ce țin de domeniul ecologiei urbane și care ocupă un loc de frunte pe lista priorităților RCU. Unul din aspectele esențiale în acest sens este, conform RCU, protejarea spațiilor verzi din capitală. Membrii Rețelei Civice Urbane văd soluționarea acestor probleme prin intermediul monitorizării politicilor locale și prin constituirea și promovarea unor inițiative/idei cu ajutorul parteneriatelor public-private.

RCU ar putea deveni, în scurt timp, un model de inițiativă civică de succes, un exemplu pentru cetățenii activi din alte localități (municipii, orașe, sate) din țară privind implicarea oamenilor în luarea deciziilor care le poate influența mediul și condițiile de trai, prin monitorizare continuă a autorităților publice de nivel local și semnalarea problemelor cu care se confruntă localitatea la etapa incipientă și nu după ce răul deja s-a produs.

Silvia URSUL

La 8 septembrie 2015, Mișcarea Ecologistă din Moldova a susținut o conferință de presă pe tema „Dosare ecologice de mediu – efectul de domino al problemelor nerezolvate în timp”. Evenimentul a avut loc la sediul Agenției de presă IPN, fiind moderat de către Alecu Reniță, președintele Mișcării Ecologiste din Moldova, Valentin Bobeică, doctor habilitat în științe chimice și Elena Scobioală, asistent proiecte Mișcarea Ecologistă din Moldova.

În cadrul conferinței, Alecu Reniță a adus în atenția audienței numeroasele probleme de mediu cu care se confruntă Republica Moldova de 15 ani încoace, probleme care au fost comunicate continuu de către Mișcarea Ecologistă din Moldova publicului larg și autorităților țării. Neglijarea acestora a dus la acumularea lor și a produs efecte în lanț pe

Dosarele ecologice ale Republicii Moldova

care astăzi societatea le resimte la scară largă. Dintre acestea, cele mai mediatizate cazuri au fost legate de privatizarea obscură a fondului forestier național prin intermediul serviciului de arendare a pădurilor, comercializarea la negru a

sedimentelor din râuri mascată de Legea transportului naval intern, cazurile carierelor de piatră din nordul Moldovei, în special la Peștera „Emil Racoviță” și Stâncile de la Horodiște, starea ecologică devastatoare a râurilor mici din

țară, etc. Președintele Mișcării Ecologiste a prezentat această inventariere a problemelor nesoluționate la timp sub forma unei liste de dosare ecologice care tratează marile restanțe ale autorității de mediu. Totodată, el a încurajat recente demersuri făcute de Ministerul Mediului pentru a descuraja economia subterană legată de arendarea pădurilor și extragerea nisipului din râuri și a subliniat poziția de sprijin (Declarația) pe care o adoptă Mișcarea Ecologistă din Moldova referitor la eforturile autorității centrale de mediu.

Valentin Bobeică a scos în evidență amenințările ecologice caracteristice secolului în care trăim, subliniind faptul că acestea sunt rezultatele acumulării vechilor probleme nerezolvate. El a atenționat că cele mai acute probleme ecologice cu care se confruntă Republica Moldova sunt reprezentate de

degradarea continuă a calității apelor freactice și de suprafață, accelerarea procesului de deșertificare a solului, și agravarea stării pădurilor.

Drept încheiere, Elena Scobioală a reiterat rolul pe care îl au cetățenii simpli în monitorizarea politicilor de mediu și controlul asupra întregului proces decizional. Puterea pe care o au cetățenii poate fi exprimată cel mai bine prin intermediul grupurilor de inițiativă locală, a platformelor civice sau ale consiliilor participative care au capacitatea necesară de a se implica în elaborarea politicilor care privesc întreaga comunitate.

Declarația Mișcării Ecologiste din Moldova o puteți citi integral în pagina 3 a numărului octombrie 2015 al revistei NATURA, iar lista dosarelor ecologice nesoluționate, expediată în adresa Ministerului Mediului, o găsiți în continuare.

Probleme de mediu nesoluționate până în prezent, prezentate de Mișcarea Ecologistă din Moldova la Conferința de presă „Dosare ecologice de mediu – efectul de domino al problemelor nerezolvate la timp”

1. Dosarul Stâncilor de la Horodiște

Extragerea de piatră din Stâncile de la Horodiște a început în luna august a anului 2014, după ce primarul Vasile Horodișteanu a luat decizia, în lipsa Consiliului sătesc, de a da în arendă 4 ha de pământ unei firme (SRL „Stânca Nord”) pentru deschiderea unei cariere de piatră, falsificând actele pentru a schimba destinația terenului (lucrări agricole). În urma sesizării sătenilor, cazul a ajuns la urechile autorităților (președintele consiliului raional, Ministerul Mediului). Mișcarea Ecologistă din Moldova a înaintat demersuri către Procuratura Generală, către Comisia parlamentară pentru mediu și schimbări climatice și Comisiei parlamentare pentru securitatea națională, apărare și ordine publică.

2015 (ianuarie) - Scrisoare deschisă Procurorului general, dl Cornelii Gurin - (publicat pe site-ul MEM și în Revista NATURA nr. 1 (275))

2015 (12 februarie) - Scrisoare deschisă dlui Veaceslav Untilă - (publicat pe site-ul MEM)

2015 (19 martie) - Demers către Comisia Parlamentară pentru Administrație Publică, Dezvoltare Regională, Mediu și Schimbări Climatice - (publicat pe site-ul MEM)

2015 (aprilie) - „Oprîți-vă, dacă sunteți oameni!” - (Revista NATURA nr. 4 (266))

2014 (mai) - „Oprîți-vă!” - (Scrisoare către redacția Revistei NATURA nr. 5 (267))

2014 (iulie) - „Să nu permitem distrugerea defileului de la Horodiște!” - (Scrisoare către redacția Revistei NATURA nr. 7 (269))

2014 (septembrie) - „Aici, unde începe Patria” - (Revista NATURA nr. 9 (271))

2014 (noiembrie) - „Să nu creadă „hoții” că vom ceda!...” - (Revista NATURA nr. 11 (273))

2. Dosarul Peștera „Emil Racoviță”

Peștera „Emil Racoviță” a fost închisă accesului public în anul 1998, marcând începutul exploatarei de piatră din zonă. Pe parcursul anilor 1990-2003, Mișcarea Ecologistă din Moldova și redacția revistei „Natura” a mediatizat problema Peșterii „Emil Racoviță”, fără a obține intervenția autorităților. Din mai 2004, lupta pentru salvarea peșterii s-a întetit, ajungând să atragă și atenția președintelui țării din acea vreme. În 2005, firma „Knauf” a finisat lucrările prin care a scos apa și nămolul din peșteră. În prezent, firma continuă să extragă piatră din carieră, însă și-a micșorat doza de trotil necesară dinamității rocii.

2005 (19 iulie) - Peștera „Emil Racoviță-redescoperirea unei bijuterii” - Comunicat de presă al Mișcării Ecologiste din Moldova (publicate pe site-ul MEM)

2004 (mai) - „Recviem pentru Peștera „Emil Racoviță”” - (Revista NATURA nr. 5 (146))

2004 (iunie) - Demers către dl. Andrei Conișescu, Președintele Comisiei Parlamentare pentru ecologie a Parlamentului Republicii Moldova - (publicat pe site-ul MEM)

2004 (iunie) - „Peștera „Emil Racoviță”: o perspectivă ecoturistică?” - (Revista NATURA nr. 6 (147))

2004 (iunie) - „STOP distrugerii!” - (Revista NATURA nr. 6 (147))

2004 (iunie) - „Am visat să vedem bijuteria nordului!” - (intervenție cititor Revista NATURA nr. 6 (147))

2004 (august) - „Vom cunoaște dacă apa a inundat numai intrarea Peșterii „Emil Racoviță” sau și galeriile ei?” - (Revista NATURA nr. 8 (149))

3. Dosarul Ariilor Protejate de stat

Problemele ariilor protejate din țara noastră își au rădăcinile de câteva decenii încoace, de când tânărul stat al Republicii Moldova nu a făcut o totalizare corectă a zonelor de interes natural din țară și nu a inclus o serie de obiective importante pe lista ariilor protejate de stat. Cele mai stringente probleme sunt legate de Orheiul Vechi (în legătură cu care Mișcarea Ecologistă din Moldova a făcut lobby pentru a deveni parc național), Prutul de Jos (care se confruntă cu o presiune antropică greu de îndepărtat), dar și cu obiectivele de interes geologic și paleontologic care sunt privite eminemente ca surse de extragere a pietrei.

2013 (decembrie) - „Rezervația „Prutul de Jos”: o „Roșie Montană” autohtonă” - (Revista NATURA nr. 12 (262))

2011 (octombrie) - „Abuzuri la „Orheiul Vechi” - (Revista NATURA nr. 10 (236))

2010 (noiembrie) - „Parcul din Trebujeni” - (Revista NATURA nr. 11 (225))

2010 (februarie) - „Ariile protejate: când vor fi protejate cu adevărat?” - (Revista NATURA nr. 2 (216))

2010 (februarie) - „Parcul dendrologic Lipcani” - (Revista NATURA nr. 2 (216))

2008 (aprilie) - „Orheiul Vechi”, o șansă istorică de a ajunge pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO - (Scrisoare deschisă dlui Vladimir Voronin, Președintele Republicii Moldova, publicată în Revista NATURA nr. 4 (193))

2008 (aprilie) - „Perspectivele complexului Orheiului Vechi: Va avea oare R. Moldova un monument înscris în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO?” - (Revista NATURA nr. 4 (193))

2008 (aprilie) - „Cât timp vor mai fi tolerate abuzurile la „Orheiul Vechi?” - (Revista NATURA nr. 4 (193))

2006 (septembrie) - „Orheiul Vechi e în pericol” - (Revista NATURA nr. 9 (174))

2006 (februarie) - Scrisoare deschisă MEM privind Orheiul Vechi adresată dl V. Tarlev, prim-ministru al RM - (Revista NATURA nr. 2 (167))

2006 (august) - Adresarea MEM către dl Vasile Tarlev cu privire la Orheiul Vechi - (Revista NATURA nr. 9 (174))

2006 (august) - Declarația Mișcării Ecologiste din Moldova despre impactul dezastruos al companiei „REDECO LTD” asupra ecosistemului „Prutul de Jos” - (Revista NATURA nr. 8 (173))

4. Dosarul Tronsonului de cale ferată Cahul-Giurgiulești

Proiectul căii ferate Cahul-Giurgiulești a fost materializat în anul 2007, atunci când interesele cvasi-economice au dictat proiectarea acestui tronson printr-o zonă de interes natural deosebit de sensibilă - Rezervația „Prutul de Jos”. Mișcarea Ecologistă a făcut numeroase demersuri în legătură cu acest proiect feroviar.

2012 (noiembrie) - „Investiție... fără cap” - (Revista NATURA nr. 11 (249))

2007 (iunie) - Comunicat de presă referitor la problema construcției tronsonului de cale ferată Cahul-Giurgiulești - (publicat pe site-ul MEM)

2007 (august) - Demersul MEM către direcția Căilor Ferate cu privire la tronsonul de cale ferată Giurgiulești-Cahul - (publicat pe site-ul MEM)

2007 (iulie) - Scrisoare deschisă către autoritățile Republicii Moldova din partea locuitorilor satului Giurgiulești, raionul Cahul - (publicată pe site-ul MEM)

2007 (august) - „Calea ferată Cahul-Giurgiulești afectează lacul Manta” - (Revista NATURA nr. 8 (185))

5. Dosarul „Valea Prutului de Mijloc”

2002 (august) - Apel către autorități cu privire la monumentele naturale din valea Prutului de Mijloc - (Revista NATURA nr. 8 (126))

6. Dosarul pescuitului industrial

2015 (ianuarie) - „Nistrul scos de vânzare” - (Revista NATURA nr. 1 (275))

2015 (februarie) - „Rechinii” au invadat Nistrul” - (Revista NATURA nr. 2 (276))

2013 (septembrie) - „Nistrul a rămas orfan” - (Revista NATURA nr. 9 (259))

7. Dosarul râurilor mici și a apelor

2014 (noiembrie) - „Ce soluții sunt pentru Lacul Ghidighici?” - (Revista NATURA nr. 11 (273))

2014 (august) - „S.O.S., apele Mol-

dovei!” - (Revista NATURA nr. 8 (270))

2014 (august) - „Lazurile de pe Bâc: infractorii sfidează, autoritățile constată, apele mor” - (Revista NATURA nr. 8 (270))

2014 (aprilie) - „Meandrele Răutului, pline de gunoi” - (Revista NATURA nr. 4 (266))

2013 (iulie) - „Râul - o gaură de canalizare deschisă?” - (Revista NATURA nr. 7 (257))

2012 (martie) - „Ecologiștii bat alarma: râul Bîc e pe moarte” - (Revista NATURA nr. 3 (241))

2012 (mai) - „Râul Ichel este poluat cu ape reziduale” - (Revista NATURA luna nr. 5 (243))

2012 (iunie) - „Râu... pe apa Sâmbetei” - (intervenție cititor Revista NATURA nr. 6 (244))

2011 (august) - „Râul Copăceanca se sufocă... oamenii, la fel!” - (Revista NATURA nr. 8 (211))

2010 (aprilie) - „La Durlești se construiește chiar în albia râului” - (Revista NATURA nr. 4 (218))

2005 (iulie) - Apelul participanților la Expediția Ecologică „Lăpușnița - Un Râu Curat” (publicat pe site-ul MEM)

2004 (iulie) - „Râul Bâc, un fir de apă ce trebuie protejat” - (Revista NATURA nr. 7 (148))

8. Dosarul deșeurilor

2013 (martie) - „Gunoaie neautorizată în apropiere de orașul Șoldănești” - (intervenție cititor Revista NATURA nr. 3 (253))

2013 (august) - „Jefuirea pământului sau de ce să nu ardem resturile vegetale” - (Revista NATURA nr. 8 (258))

2012 (aprilie) - „Orășeni, sortăm și reciclăm deșeurile?” - (Revista NATURA nr. 4 (242))

2012 (iunie) - „Minus 20 tone de deșuri plastice în fiecare lună” - (Revista NATURA nr. 6 (244))

2011 (martie) - „Deșeurile, o problemă fără soluții?” - (Revista NATURA nr. 3 (229))

2010 (septembrie) - „Deșeurile, o problemă fără soluții?” - (Revista NATURA nr. 9 (223))

2010 (septembrie) - „Apa potabilă curată este sănătatea noastră!” - (Revista NATURA nr. 9 (223))

2009 (aprilie) - „Țânțării de la Schinoasa-Deal” - (Revista NATURA nr. 4 (206))

9. Dosarul solurilor

2014 (iunie) - „Sahara din noi” - (Revista NATURA nr. 6 (268))

2014 (decembrie) - „Alertă la Ungheni - cea mai mare degradare a solurilor este aici!” - (Revista NATURA nr. 12 (274))

2014 (iunie) - „Terenuri poluate cu POP” - (Revista NATURA nr. 6 (268))

2013 (noiembrie) - „Solurile, o durere enormă, care nu ne doare” - (Revista NATURA nr. 11 (261))

2010 (decembrie) - „Deși s-a muncit intens, problema POP este încă actuală” - (Revista NATURA nr. 12 (226))

2004 (iunie) - „Bomba cu efect secular: pesticidele” - (Revista NATURA nr. 6 (147))

10. Dosarul problemelor de urbanism

2014 (aprilie) - „Autoritățile au spus DA: Șantier de construcții în loc de spațiu verde” - (Revista NATURA nr. 4 (266))

2013 (octombrie) - „Arde” Nisporenii” - (intervenție cititor Revista NATURA nr. 10 (260))

2013 (martie) - „La Basarabeasca curg ape neputrate” - (Revista NATURA nr. 3 (253))

2012 (noiembrie) - „Avem sau nu dreptul la apă caldă?” - (Revista NATURA nr. 11 (249))

2012 (martie) - „Spălătorul mașinilor în public este interzis!” - (Revista NATURA nr. 3 (253))

2012 (ianuarie) - „Propuneri pentru ministru - amenzi pentru șoferi” - (Revista NATURA nr. 1 (293))

2012 (august) - „A devenit eroină pentru că... spală mașinile în curte” - (intervenție cititor Revista NATURA nr. 8 (246))

2012 (aprilie) - „Primăvară cu miros de ciment” - (Revista NATURA nr. 4 (242))

2012 (mai) - „Patrimoniul cultural istoric al capitalei este distrus treptat” - (Scrisoare deschisă adresată dl N. Timofti, Președintele Republicii Moldova, dl M. Lupu, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, dl V. Filat, Prim-Ministrul Republicii Moldova, publicată în Revista NATURA nr. 5 (243))

2012 (iunie) - „Beton marca „Moldexpo” - (Revista NATURA nr. 6 (244))

2011 (mai) - Scrisoare deschisă dl M. Lupu, Președinte Interimar al Republicii Moldova, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, dl V. Filat, Prim-ministrul Republicii Moldova, în legătură cu patrimoniul cultural al capitalei - (publicată în Revista NATURA nr. 5 (243))

2010 (iunie) - Scrisoare deschisă dlui Dorin Chirtoacă, Primarul General al Municipiului Chișinău, privind construcțiile neautorizate - (Revista NATURA nr. 6 (220))

2010 (octombrie) - „Justiția ne lasă fără spații verzi” - (Revista NATURA nr. 10 (224))

2006 (martie) - „Reconstrucția civilizată a spațiilor verzi” - (Revista NATURA nr. 3 (168))

2006 (martie) - „Vindem viitorul Chișinăului?” - (Revista NATURA nr. 3 (168))

2006 (august) - „Tone de pește mort la Valea Morilor” - (Revista NATURA nr. 8 (173))

O lege privind organismele modificate genetic se aprobă în R. Moldova

Ministerul Mediului a inițiat, începând cu data de 24 septembrie 2015, consultarea publică asupra proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului Legii privind organismele modificate genetic.

Scopul redactării acestui proiect este asigurarea cadrului legislativ și instituțional necesar pentru ca activitățile cu organisme modificate genetic să se desfășoare conform principiului precauției și principiului etic, pentru asigurarea protecției sănătății umane și a mediului.

Acest proiect de lege este necesar pentru că reprezintă un aspect important legat de angajamentele asumate de Republica Moldova prin semnarea Acordului de Asociere RM-UE. În momentul de față există necesitatea urgentă de a armoniza legislația națională cu cea a Uniunii Europene în domeniul organismelor

modificate genetic, ținând cont de modificările survenite la nivel european în domeniul biosecurității, prin intrarea în vigoare a Directivei 2001/18/CE privind introducerea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic și de abrogare a Directivei 90/220/CEE a Consiliului, care asigură un cadru legislativ unitar în acest domeniu.

Deși termenul limită pentru transmiterea recomandărilor a trecut (09 septembrie), cei interesați pot lectura proiectul de lege și nota informativă care îl însoțește pe pagina web oficială a Ministerului Mediului: www.mediu.gov.md/transparența în procesul decizional sau pe site-ul www.particip.gov.md, la secțiunea dedicată Ministerului Mediului.

Pentru a avea o opinie solidă și pentru a ne manifesta atitudinea legată de folosirea organismelor modificate genetic, este necesar să ne informăm în legătură cu acest domeniu puțin studiat în Republica Moldova.

1. Ce înseamnă un Organism Modificat Genetic?

Organism Modificat Genetic sau Transgenic este termenul cel mai folosit pentru a defini o plantă de cultură sau un animal aparent normale, cărora, prin intermediul unor tehnici de inginerie genetică li s-au transferat gene de la alte specii: plante, animale, bacterii, virusuri sau chiar gene umane, pentru a le conferi anumite proprietăți noi.

2. Ce este gena?

Genele sunt unități purtătoare a eredității în organisme vii. Ele sunt constituite din ADN (sau ARN, pentru unele virusuri) și asigură bazele dezvoltării și funcțiilor celulelor, organelor și indivizilor, fiind de asemenea responsabile de numeroasele forme de comportament înăscut. În timpul reproducției, materialul genetic este transmis de la părinte/părinți la copii.

3. Ce este ingineria genetică?

Ingineria genetică este o tehnologie nouă, radicală și violentă, care distruge barierele dintre specii într-un mod care nu s-ar întâmpla niciodată în nici o condiție naturală. Aceasta presupune practic transferul de gene de la o specie la alta. De exemplu, gena de la un tip de pește arctic (*Platichthys flesus*), care are proprietăți anti-îngheț a fost inserată într-o varietate de cășune pentru a le asigura protecție la congelare.

4. Este ingineria genetică o știință exactă?

NU. Este imposibil să dirijezi inserția noii gene. Această tehnologie poate să conducă la efecte neașteptate. Genele nu funcționează în mod izolat, ci în relații extrem de complexe care încă nu sunt înțelese pe deplin de către oamenii de știință. Orice schimbare în ADN va afecta noul organism creat pe termen lung, în feluri pe care oamenii de știință nu le pot prevedea.

5. De ce există organisme modificate genetic?

Caracteristicile urmărite prin aceste transformări artificiale sunt rezistența la anumite boli și dăunători, toleranța la erbicide și inserarea unor

lor care l-au consumat în timpul unui studiu științific. Studiul a fost realizat de cercetătorul francez Gilles Eric Serralini și publicat în martie 2007.

O altă varietate de porumb modificat genetic a companiei Monsanto, denumită NK603, deja aprobată pentru consum în Uniunea Europeană, a fost analizată de Institutul Științific francez CRIIGEN. Rezultatele studiului au arătat că grupul de cobai hrănit cu acest porumb a suferit modificări la rinichi, ficat, creier, inimă și a prezentat diferențe semnificative în greutate.

Soia modificată genetic a companiei Monsanto (GTS 40-3-2) a fost analizată într-un recent studiu din Rusia, coordonat de Maria Kanovalova și Prof. V. Blinovm. Rezultatele studiului realizat pe cobai, au semnalat schimbări grave la organele interne (rinichi, ficat, testicule), la nivel celular, și scăderi în greutate. De asemenea, soia modificată genetic a fost depistată ca și cauză a mortalității infantile, creșterea agresivității și pierderea instinctului matern la cobaii testați. Acest tip de soia a fost autorizat pentru cultivare și în România, până în 2007.

8. Poate fi periculos pentru mediu?

DA. Odată eliberate în mediu, fie că sunt culturi de testare, fie comerciale, plantele modificate genetic nu pot fi controlate pentru că acestea interacționează în mod liber cu întregul ecosistem.

substanțiale către companie, pe baza legislației de proprietate intelectuală.

Ceea ce este și mai îngrijorător, este faptul că legislația care teoretic își propune să protejeze fermierii de contaminare cu OMG, este absolut inaplicabilă. În SUA și Canada mii de fermieri au plătit amenzi uriașe companiei biotehnologice Monsanto atunci când culturile le-au fost contaminate fără voia lor.

Este deja binecunoscut exemplul fermierului canadian Percy Schmeiser, care a pierdut în urma numeroaselor apeluri procesul împotriva companiei Monsanto. Cultura de soia convențională a lui Percy a fost contaminată de la cultura de soia modificată genetic a vecinului său. Acest fermier nu și-a dorit niciodată să cultive plante modificate genetic. În prezent trebuie să plătească daune în valoare de zeci de mii de dolari companiei Monsanto, pentru încălcarea dreptului de autor asupra semințelor.

În India, peste 1000 de fermieri s-au sinucis din pricina eșecului înregistrat de culturile de bumbac Bt modificat genetic al aceleiași companii Monsanto. Bt reprezintă bacteria *Bacillus thuringiensis* a cărei genă a fost injectată în semintele de bumbac pentru a le conferi rezistență la dăunători comuni în India. Monsanto a vândut semințe de bumbac modificat genetic fermierilor indieni, promițând că vor avea producții mai

doctor în biochimie, membru al Royal Society din Edinburgh: „Dacă ar depinde de mine, în mod sigur nu aş consuma alimente modificate genetic. Introducem noi elemente în hrană, care nu au mai fost consumate de om niciodată. Efectele asupra sistemului imunitar nu sunt ușor de prezis și îndrăznesc să contrazic pe oricine spune ca efectele sunt previzibile.”

Dr. Andrew Chesson, vicepreședinte al comitetului științific de nutriție animală al Comisiei Europene: „Potențialele efecte dezastruoase pot surveni de la substanțe nocive nedetectate în alimentele modificate genetic.”

Dr. George Wald, laureat al Premiului Nobel, Profesor de biologie la Universitatea Harvard a afirmat: „Până în prezent, organismele vii au evoluat în ritm foarte lent, formele noi de viață având suficient timp să se dezvolte. Acum, o întreagă proteină va fi transportată peste noapte în asocieri genetice complet noi ... mersul în această direcție poate că nu este neînțelept, însă este periculos. Poate genera potențiale noi boli animale și vegetale, noi surse de cancer, noi epidemii.”

11. Ce spun consumatorii?

Conform sondajelor oficiale Eurobarometer din ultimii ani, peste 70% dintre consumatorii din UE nu doresc să consume produse alimentare modificate genetic. De asemenea, peste 95% dintre cei interogați vor să aibă dreptul de a alege între un produs modificat genetic și unul nemodificat genetic.

12. Ingineria genetică ajută țările în curs de dezvoltare?

Companiile biotehnologice își patentează semințele pentru a-și proteja investiția. Fermierii care folosesc aceste semințe semnează un contract care le interzice păstrarea semințelor din recoltă pentru reînsămânțare sau schimbul de semințe cu alți fermieri. Existența fermelor familiale din țările sărace depinde de sistemul tradițional de păstrare a semințelor de la un an la altul. Așadar, semințele modificate genetic sunt create pentru marile ferme industriale, nu pentru capacitatea micilor agricultori din țările în curs de dezvoltare.

13. Ingineria genetică va reduce folosirea pesticidelor?

Aceasta afirmație este bazată pe realizarea de culturi modificate genetic pentru a-și produce propriile pesticide. Asemenea plante produc substanțe toxice – pesticide, pe toată perioada vegetației, în fiecare celulă. Aceste culturi (de exemplu, cartoful Bt – modificat genetic cu gena de la *Bacillus thuringiensis*) sunt clasificate în sine ca și pesticide de EPA – Agenția Guvernamentală de Protecție a Mediului din SUA. Rezultatul înșămânțării de culturi producătoare de pesticid este de fapt o creștere vastă a folosirii pesticidelor.

14. Ingineria genetică este prietenoasă cu mediul?

Cantitățile crescute de erbicide și pesticide menționate mai sus sunt unele dintre argumentele împotriva acestei susțineri. Polenul de la culturile modificate genetic poate fi transportat de vânt până la câțiva km. Aceasta amenință viitorul culturilor ecologice, convenționale și tradiționale. Se pot transfera astfel gene cu rezistență la ierbicide de la culturile modificate genetic la varietăți sălbatice înrudite, fiind nevoie în continuare de utilizarea mai multor erbicide. De asemenea, arile întinse cultivate cu plante modificate genetice vor influența evoluția dăunătorilor și a vieții sălbatice.

Sursa: www.infomg.ro

14 întrebări și răspunsuri despre Organismele Modificate Genetic

proprietăți de marketing. Se dorește de asemenea cultivarea de plante acolo unde condițiile de mediu nu o permit, cum ar fi temperaturile ridicate, gerul, seceta, salinitatea sau aciditatea solului. Acestea din urmă, cele mai promovate, își propun să salveze de la foamete țările din lumea a treia.

6. De câte feluri sunt plantele modificate genetic?

Prima plantă modificată genetic a fost introdusă în mediu în 1995 în SUA. Deci foarte recent. Există 3 tipuri principale de asemenea plante cultivate la nivel mondial:

- Culturi insecticide: plantele funcționează ca un insecticid, omorând insectele care le consumă.
- Culturi rezistente la un erbicid neselectiv, care în urma aplicării distruge toată flora din câmpul agricol, cu excepția plantei modificate genetic;
- Culturi care combină ambele proprietăți sus-menționate.

7. Poate fi periculos pentru oameni?

Cele mai recente studii demonstrează că produsele modificate genetic afectează sănătatea mamiferelor. Porumbul modificat genetic MON863 al companiei Monsanto, aprobat pentru consum uman pe piața Uniunii Europene, a cauzat serioase modificări la nivelul ficatului și rinichilor cobai-

Culturile convenționale sau ecologice din jur pot fi impurificate prin polenizare, datorită vântului sau insectelor. De asemenea, întreaga biodiversitate are de suferit de pe urma culturilor modificate genetic rezistente la insecte și erbicide. Multe insecte care se hrănesc în mod natural cu dăunătorii plantelor de cultură suferă și chiar mor dacă consumă dăunători de pe plante modificate genetic. Așa este cazul buburuzelor care se hrănesc cu păduchi de frunză.

Atunci când s-au lansat în cultură, nu se cunoștea aproape nimic despre impactul OMG-urilor asupra sănătății mediului și oamenilor. Toate aceste concluzii s-au obținut ulterior.

9. Ce consecințe suportă fermierii?

Culturile modificate genetic au fost create pentru profit de companiile producătoare, care au o politică extrem de agresivă.

Una din consecințele utilizării de semințe modificate genetic este pierderea dreptului de a refolosi pentru culturile următoare semințele obținute din recoltă din cauza patentelor pe aceste varietăți. În fiecare an agricultorul va trebui să cumpere semințele de la companiile producătoare. În cazul în care fermierul este depistat că nu a cumpărat semințele din cultură, este pasibil de plățirea unor amenzi și despăgubiri

mari. Bumbacul modificat genetic s-a dovedit vulnerabil la dăunători, producțiile au fost un eșec, iar fermierii care își puseseră mari speranțe și făcuseră împrumuturi uriașe să poată cultiva bumbacul Monsanto nu au făcut față presiunilor și situației dezastruoase.

Datorită uniformității genetice a culturilor modificate genetic există riscul ca o cultură întreagă să fie distrusă de un singur dăunător nou.

Pentru mediile rurale în care este dezvoltat agroturismul, prezența culturilor modificate genetic în micile ferme reprezintă un dezavantaj major pentru imaginea acelei zone, datorită îngrijorărilor cetățenilor din toată lumea, care sunt alarmați de riscurile OMG-urilor asupra sănătății și mediului și care doresc ca alimentele pe care le consumă să fie cât mai sigure și ecologice.

Prin această tehnologie se poate ajunge la un monopol cu efecte devastatoare pentru drepturile agricultorilor și consumatorilor, care vor deveni dependenți de produsele firmelor producătoare de OMG.

10. Ce spun oamenii de știință?

Nu există un consens în rândurile oamenilor de știință asupra siguranței sau a riscurilor asociate cu ingineria genetică aplicată în agricultură. Vă redăm câteva declarații ale unor distinși oameni de știință care și-au manifestat îngrijorarea profundă față de această tehnologie.

Dr. Suzanne Wuerthele, Agenția de Protecție a Mediului din SUA (EPA), toxicolog: „În ciuda îngrijorărilor unor oameni de știință respectabili și în ciuda datelor care demonstrează contrariul beneficiilor, această tehnologie este promovată chiar de către agențiile care ar trebui să protejeze sănătatea umană și mediul. Concluzia mea este că ne confruntăm cu cea mai puternică tehnologie pe care a cunoscut-o lumea și care se dezvoltă cu aproape nici un fel o analiză a consecințelor ei.”

Profesorul Arpad Pusztai, recunoscut și apreciat pe plan mondial ca și om de știință pe probleme nutriționale,

Procesul decizional de mediu pe exemplul reglementării vânătorii

Articolul 6 (Legea 238/2008 privind transparența în procesul decizional): Drepturile părților interesate

Cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate au dreptul:

- să participe, în condițiile prezentei legi, la orice etapă a procesului decizional;
- să solicite și să obțină informații referitoare la procesul decizional, inclusiv să primească proiectele de decizii însoțite de materialele aferente, în condițiile Legii privind accesul la informație;
- să propună autorităților publice inițierea elaborării și adoptării deciziilor;
- să prezinte autorităților publice recomandări referitoare la proiectele de decizii supuse discuțiilor.

În conformitate cu articolul 6 din Legea privind transparența în procesul decizional, Ministerul Mediului a anunțat, la data de 03 iulie curent, inițierea perioadei de consultare asupra Hotărârii de Guvern cu privire la efectuarea vânătorii în sezonul de vânătoare 2015-2016. Hotărârea în cauză a fost înaintată de către Ministerul Mediului, care, înainte de a o trimite la Guvern spre aprobare, a setat o perioadă de 7 zile pentru consultări cu toate părțile interesate.

Acest document a produs schimbări semnificative în ceea ce privește gestionarea fondului cinegetic în țară, modificând, spre exemplu, termenele de vânătoare pentru anumite specii de vânat: mistreți (de la 21.11.2015 până la 31.12.2015), vulpi (de la 15.08.2015 până la 28.02.2016), porumbei (a se înțelege și porumbelul gulerat, turturica, guguștiucul - de la 15.08.2015 până la 18.10.2015). De asemenea, punctul 2 al acestei Hotărâri de Guvern stabilește că „în fondurile cinegetice ale terenurilor preponderent neimpădurite, gestionate de Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova, vânătoarea va fi organizată în zilele de sâmbătă, duminică, precum și în zilele de sărbători, iar în fondurile de vânătoare arendate în scop de gospodărire cinegetică din fondul forestier, vânătoarea va fi organizată pe tot parcursul săptămânii”.

Totuși, modificarea ce a determinat nemulțumiri din partea unor reprezentanți ai societății civile a fost legată de interzicerea totală a vânării anumitor specii: cerb (*Cervus elaphus*), elan (*Alces alces*), căprior (*Capreolus capreolus*), iepure (*Lepus europaeus*), potârniche (*Perdix perdix*), găscă (a se înțelege: găscă de semănătură - *Anser fabalis*, găscă de vară - *Anser anser*, gărlă mare - *Anser albifrons*, gărlă mică - *Anser erythropus*, găscă cu gât roșu - *Branta ruficollis*), rață (a se înțelege grupul rațelor care cuibăresc, ierneză sau trec în migrație: rața roșie - *Aythya nyroca*, rața cu gât castaniu - *Aythya ferina*, rața fluierătoare - *Aythya fuligula*, rața mare - *Anas platyrhynchos*, rața mică - *Anas crecca*, rața sulțar - *Anas acuta*, rața lingurar - *Spatula clypeata*, rața cărătoare - *Spatula querquedula*, rața sunătoare - *Bucephala clangula*, rața pestriță - *Mareca strepera*, rața cu ciuf - *Netta rufina*, călifar alb - *Tadorna radorna*, călifar roșu - *Tadorna ferruginea*, rața cu cap alb - *Oxyura leucocephala* - unele dintre aceste specii fiind protejate pe plan global (n.a)), lișiță (*Fulica atra*), găinușă de baltă (*Gallinula chloropus*), becațină mare (*Gallinago media*), porumbelul

de scorbură (*Columba oenas*), în special în fondul ariilor naturale protejate de stat. Argumentul care justifică interzicerea vânării acestor specii pe întreg sezonul de vânătoare se bazează pe faptul că densitatea populațiilor este insuficientă pe teritoriul țării. De exemplu, densitatea actuală a speciei *Lepus europaeus* (iepure de câmp) este de 73 000 exemplare, cu mult sub densitatea optimă stabilită prin Concepția de dezvoltare a gospodăriei cinegetice naționale (160 000 - 200 000 exemplare).

Pe lângă acest lucru, documentul în cauză prevede, prin intermediul anexelor, mai puține limite de recoltare a vânatului la porumbei, prepelițe, fazani, mistreți, determinate în conformitate cu estimările efectivului numeric al acestor specii de animale. În nota informativă care însoțește apelul la consultare (publicată pe portalul www.particip.gov.md) este stipulat că aceste limite au fost propuse de către Societatea Vinătorilor și Pescarilor din Moldova și Agenția “Moldsilva” și au fost avizate pozitiv de către Academia de Științe a Moldovei. Această notă argumentează, de asemenea, că termenii de vânătoare și limitele de recoltare propuse sunt științific argumentate, bazându-se pe necesitatea de a păstra efectivul de reproducere a animalelor (recomandări și propuneri emise de Institutul de Zoologie al Academiei de Științe a Moldovei, Agenția “Moldsilva” și Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova).

Termenul limită de primire a comentariilor și recomandărilor pe marginea acestui document a expirat la data de 10 iulie 2015, timp în care reprezentanții societății civile au trimis pe adresa Ministerului Mediului avize de acceptare sau respingere a prezentei Hotărâri. Deși Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova a contribuit cu date statistice la redactarea acestei Hotărâri, membrii acestei organizații și-au anunțat opoziția față de documentul în cauză prin intermediul unei conferințe de presă. Mai exact, SVPM și-a manifestat nemulțumirea în legătură cu interzicerea vânatului la iepuri, vulpi și păsări migratoare.

Totuși, această Hotărâre de Guvern a fost aprobată de către Cabinetul de Miniștri al Republicii Moldova la data de 12 august 2015, cu unele modificări ale termenilor de vânătoare: la mistreț - de la 14 noiembrie până la 31 decembrie, la vulpi - de la 15 august până la 28 februarie, la porumbei - de la 15 august până la 18 octombrie, la prepelițe - de la 15 august până la 14 octombrie, iar fazanii, cu excepția

femelelor, de la 3 octombrie până la 13 ianuarie.

Mai mult decât atât, pe data de 10 august Inspectoratul Ecologic de Stat, aflat în subordinea Ministerului Mediului, a emis tuturor diviziunilor structurale din Republica Moldova o notificare prin care solicită angajaților Inspectoratului Ecologic de Stat să renunțe la statutul de membru al Societății Vânătorilor și Pescarilor din Moldova (în decurs de o lună) pentru a preveni situațiile caracte-

rizate de conflict de interese atunci când preocupările de conservare a biodiversității pot fi compromise de suprapunerea statutului de vânător cu cel de inspector.

Între timp, eforturile de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 495 din 12.08.2015 ale Societății Vânătorilor și Pescarilor au continuat cu un demers înaintat pe data de 21.09.2015 primului-ministru al Republicii Moldova, Valeriu Streleț, președintelui Parlamentului, Adrian Candu și președintelui Republicii Moldova, Nicolae Timofti. Această adresare a fost semnată de 1.130 de membri ai Consiliilor unităților teritoriale și de reprezentanții colectivelor vânătoarești primare din 34 de raioane și din municipiile Chișinău și Bălți, în care cer ridicarea interdicției de vânătoare la iepurele de câmp și la păsările acvatice migratoare. Pe lângă acest lucru, membrii SVPM au prezentat și o listă de revendicări prin care cer demisia actualului ministru al Mediului, Valeriu Munteanu, revizuirea Hotărârii de Guvern nr. 495, acordarea de sprijin financiar prin intermediul Fondului Ecologic Național și crearea unui dialog constructiv cu reprezentanții asociațiilor vânătoarești și ai Academiei de Științe. În încheierea acestei liste, cei 15 000 de membri (oficiali) ai Societății solicită răspuns la revendicări în termen de 5 zile, cu precizarea că, în caz contrar, vor demara acțiuni de protest.

Drept răspuns la demersul înaintat Guvernului, Ministerul Mediului a organizat, pe data de 25 septembrie, o masă rotundă pentru a discuta argumentele pro și contra legate de punerea în aplicare a Hotărârii de Guvern nr. 495. La această ședință Societatea Vânătorilor și Pescarilor a revenit cu solicitarea ca vânătoarea la păsările acvatice migratoare să fie deschisă în perioada 15 octombrie-27 decembrie, arătându-se totuși dispuși să nu vâneze pe raza de 500 m de la râurile Prut și Nistru și bazinele acvatice aferente acestora (Costești-Stânca și lacul Belevu). De

asemenea, vânătorii au cerut stabilirea unui număr de 5 păsări pe zi pentru fiecare vânător. Președintele Consiliului Republican al Societății Vânătorilor și Pescarilor, Oleg Ciocoi, a afirmat că după redactarea Hotărârii de Guvern nr. 495 cu privire la reglementarea vânătorii în sezonul 2015-2016, a fost creată o comisie care să examineze propunerile Societății pe marginea acestui document, și drept rezultat, a apărut un alt proiect de hotărâre cu privire la efectuarea vânătorii pentru

de statutul juridic al SVPM. În acest sens, Ministerul Mediului a solicitat conducerii Societății Vânătorilor și Pescarilor din Moldova prezentarea mai multor informații cu privire la suprafața fondului cinegetic gestionat de către aceasta; numărul contractelor încheiate cu administrațiile publice locale; numărul concret al membrilor SVPM, precum și numărul armelor deținute de către aceștia; procedura de eliberare a autorizațiilor de vânătoare; planul de instruire a vânătorilor din ultimii 5 ani și rezultatele testării; datele de monitoring a animalelor de vânat și, nu în ultimul rând, datele despre starea instalațiilor din gospodăriile cinegetice. Discuțiile s-au finalizat cu concluzia că Hotărârea de Guvern nr. 495 va rămâne nemodificată, însă Ministerul Mediului va constitui o comisie împreună cu membrii SVPM și ai Academiei de Științe pentru a asigura buna aplicare a acestui document.

Între timp, demersul adresat președintelui Parlamentului a fost redirectionat Comisiei Parlamentare de administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, care a convocat pe data de 03 octombrie o ședință comună în care reprezentanții Ministerului Mediului, ai Societății Vânătorilor și Pescarilor din Moldova, ai Institutului de Zoologie și ai organizațiilor de mediu (Mișcarea Ecologistă din Moldova și Eco-Tiras) au prezentat în fața membrilor comisiei argumentele pro și contra aplicării Hotărârii de Guvern nr. 495. Cu această ocazie, ministrul Mediului a anunțat că în decurs de 3 zile de la această dată vor fi anunțate măsuri dure în vederea combaterii fenomenului de braconaj, și că poziția Ministerului rămâne fermă în legătură cu structura și prevederile Hotărârii de Guvern privind sezonul de vânătoare 2015-2016. La finalul ședinței, membrii și președintele comisiei parlamentare de profil au declarat că vor fi analizate toate argumentele prezentate și că va fi întocmită o recomandare în legătură cu acest subiect.

Acesta este, până în momentul de față, mersul procesului decizional al acestui document, care reprezintă de fapt o reflecție a unei politici promovată de autoritatea centrală de mediu (Ministerul Mediului). Această politică se desprinde dintr-o viziune mai largă asumată de conducerea Republicii Moldova în fața Uniunii Europene prin intermediul Acordului de Asociere (care prevede în cadrul capitolului 16 priorități legate de protecția mediului înconjurător).

Situația creată în jurul reglementării vânătorii pentru sezonul 2015-2016 oferă un cadru foarte potrivit pentru a urmări consecutivitatea procesului de examinare și adoptare a actului normativ în cauză (Hotărârea de Guvern nr. 495). Astfel, un cetățean interesat se poate convinge că procedura stabilită în cazul oricărui document a fost parcursă pas cu pas, toate avizele ministerelor, instituțiilor și ONG-ilor implicate fiind pozitive (cu excepția celui emis de Societatea Vânătorilor și Pescarilor, obiecțiile căreia au fost incluse în tabelul de divergențe), iar punctul final al acestui drum - aprobarea în Guvern - a fost încununat cu succes atunci când în ședința Executivului din data de 12 august 2015 nu a fost formulată nici o obiecție și hotărârea a fost votată unanim de către membrii Guvernului.

Ana APINTEI

Ediție specială realizată în cadrul proiectului „Monitorizare pentru o bună guvernare de mediu”, desfășurat de Mișcarea Ecologistă din Moldova, cu suportul programului „Consolidarea guvernării ecologice prin formarea capacităților organizațiilor non-guvernamentale (ONG)”, finanțat de Uniunea Europeană. Implementat de Programul Naționaliilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și livrat de Programul de Granturi Mici al Fondului Global de Mediu.

SGP își rezervă dreptul de a reproduce materialul gratuit, în întregime sau parțial, în scopuri filantropice legate de activitatea SGP.

Această ediție specială nu poate fi pusă în vânzare liberă și se distribuie gratuit ca supliment la revista cu distribuție națională „Natura”. Tiraj: 8000 exemplare.

Viziunile, opiniile, pozițiile sau strategiile care se includ în această publicație nu neapărat reflectă opinia donatorilor. Sursă: www.mediu.gov.md, www.particip.gov.md. Fotografii din arhiva MEM și a revistei NATURA.

Coordonator: Alecu Reniță, președinte MEM, mem@mem.md

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, str. S. Lazo 13, of. 2A, 022 23 26 54